

Сцена 3.

(Извън сцената се чува тищене, врещене и тичане на голяма група (джуджетата и орки) както и дълбоки нечленоразделни звуци и крясъци.)

ГЛАСОВЕ ИЗВЪН СЦЕНАТА: Фрасни! Стисни! Щипни! Забий!

(На сцената, която е в полумрак, от лявата страна изтичва Билбо, а звуците извън сцената постепенно затихват и изчезват. По време на цялата сцена, сцената е в полумрак, едва се съзира помещение във формата на тунел. По време на сцената се чува ромолене на вода на заден план. Билбо влиза с тичане, спъва се в камък, който постепенно се осветява. Билбо остава неподвижно да лежи на пода. Звуците извън сцената напълно утихват. Билбо след няколко момента се размърдва, раздвижва се и бавно става. Оглежда се наоколо. На сцената няма никого. Билбо започва да лази по пода, напихва нещо, гледа към пода, който е в полумрак. Отново опипва на същото място и слага нещо джоба си. Гледа към дясната страна на сцената, която е затъмнена, а след това с лазене се връща до камъка и сяда на него).

БИЛБО: Толкова е влажно и студено. И навсякъде – тъмнина. Сигурно джуджетата не знаят, че съм се изгубил. Иначе щяха да ме търсят. Ами ако Орките са успели да пленят джуджетата? *(Потреперва.)* Сега съм сам. *(Оглежда се, пауза.)* Но аз не се боя. Билбо, ти не се боиш. Билбо, ти от нищо и от никого не се боиш. *(Започва да си свирука мелодията на песничката „Когато си щастлив“ и да си пляска тихо, да щрака с пръсти, да удря по колената, да тактува с крак по пода и на края високо извиква)* Урааа! *(След като извиква високо, се уплашва, покрива с ръце главата си и се свива на кълбо).* Какво-о? Кой? Къде? Не! Аз съм приятел, аз съм добър, аз съм Билбо Бегинс.

(Глуха тишина е. Билбо бавно сваля ръце от очите си и уплашено гледа наоколо. Тишина е, Билбо съвсем открива лицето си.)

БИЛБО: Ами че това съм бил аз... Билбо, ти не се боиш. Тук няма никого и ти си сам.

(Билбо отново започва да си свирука мелодията на „Когато си щастлив“ и да повтаря движенията, които съпровождат песничката. Докато той прави това, от лявата страна на сцената към него се приближава Амгъл. Билбо не го забелязва. Когато идва момента Билбо да извика „Ураа!“, Амгъл го изпреварва.)

АМГЪЛ: *(С дрезгав глас, до ухото на Билбо)* Ураа!

(Билбо изпищява и подскача от страх. Остава без глас, само отваря уста и се опитва да каже нещо. Амгъл обикаля около него като се подсмива и съска.)

АМГЪЛ: Сссс, любезни мой, кой пък сси ти?

(Билбо се сепва и изважда своята малка сабя и я насочва към Амгъл.)

БИЛБО: Не съм ти никакъв любезен. Аз съм Билбо Бегинс и търся изход от тази пещера.

АМГЪЛ: Сссс, добре, добре, любезни мой.

БИЛБО: Казах ти, че съм Билбо Бегинс – професионален разбойник.

АМГЪЛ: Сссс, по-полека, по-полека. Аз на себе си викам любеззен, защото съм наистина такъв – любеззен. А можеш ли да седнеш тук и да побъррим мъничко с любеззния мой, значи, с мен?

БИЛБО: А защо да го правя? Не ми се струваш приятелски настроен. Хобитът ще си помисли преди всичко, че искаш да го изядеш. Погледът ти нещо ми се струват лаком

АМГЪЛ: Любезни мой, добре е, че се предпазлив. Тук има много хаймани. *(Подава му ръка)*. Но аз съм само Амгъл... Гошо и живея в тази пещера.

(Пауза).

(Амгъл започва да обикаля около Билбо. Билбо го следи и е нащрек).

АМГЪЛ: Иначе съм много добродушен. Мислех си само малко да си поиграем. Тук надълбоко никой не се отбива. Не съм имал гост вече трийсет години.

БИЛБО: Трийсет години?

АМГЪЛ: Любезззни мой, точно.

БИЛБО: Сигурно се чувстваш ужасно. Трийсет години да нямаш гости!? Аз щях да изперкам. Аз у дома... *(Пауза)*... съм имал по трийсет гости дневно... А пък ти...

АМГЪЛ: *(подсмърча)*. Аз исках само малко да си правим компания, защото съм много самотен... А ти казваш, че не щеш да си играеш с мен. *(Прави се, че плаче)*. За последен път играх преди трийсет години... Представи си какво е никой да не си играе с теб... Аз съм един нещастен Амгъл – Гошо. *(Избухва в плач)*.

(Пауза. Билбо бавно се приближава до Амгъл).

БИЛБО: *(С успокоителен тон)*. Ей, Гоше, любезни!... Недей да плачеш... Недей... Гоше, аз само се шегувах. Гоше? Чуваши ли? Само се шегувах. Ще си играя с теб, ще си играя. Ето, ще си играем на каквото поискаш, само кажи.

(Амгъл "престава" да плаче).

АМГЪЛ: *(Тихо, на себе си)*. Сссс, малкия налапа въдицата *(Смее се, а след това на по-висок глас, малко плачливо, трие носата си)*... Няма да те карам, ако не искаш... *(Пауза)*. Не си длъжен...

БИЛБО: Неее... Искам. Само кажи на какво.

АМГЪЛ: *(Малко плачливо.)* Няма никого да карам...

(Пауза.)

АМГЪЛ: *(Заговорнически)*. Добре. Ще си задаваме гатанки един на друг. Обичаш ли гатанките?

(Билбо кима с глава потвърдително).

АМГЪЛ: Ами да, всички на тоя свят обичат гатанки. Правилото е: Ако те попитам нещо, а ти не ми отговориш, тогава с удоволствие ще те иззям, а ако аз не знам отговора на

твоята гатанка, тогава ще ти покажа изхода от пещерата.
Уговорихме се.

БИЛБО: Хей, ами че ти не търсиш приятел! Ти искаш да се състезаваме, защото искаш да ме изядеш.

АМГЪЛ: Сссс...

БИЛБО: Знаеш ли, ти изобщо не си добър. А аз си мислех да те развеселя и те съжалих заради фалшивите ти сълзи.

АМГЪЛ: Сссс..., любезззни мой, можеш да избираш. Или ще излезеш жив и здрав оттук и ще се събереш със своите джуджета, или ще те иззям.

БИЛБО: Ти си нечестен, Амгъл. Това не е спортменски!

АМГЪЛ: Сссс...

(Пауза).

БИЛБО: *(Безсилно)*. Трябва да играя по твоите правила, ако мисля да изляза оттук... или... *(Потръсква се)*.

АМГЪЛ: *(Пляска)*. Да почваме ли?

БИЛБО: *(Въздъхва дълбоко)*. Започвай.

АМГЪЛ: Що е то: с невидим корен, впит дълбоко, то от дърво е по-високо, върви нагоре, без да спре, макар че нивга не расте?

БИЛБО: Лесно е! Това е планината. Един на нула за мен. Сега аз... Трийсет бели коня в хълмове червени, първо жвакат, после тракат и се спират укротени.

АМГЪЛ: Това и баба го знае. Зъбите. Това са зъбите! Слушай сега: Без глас, а реве, без криле пърпори, без зъби яде, без устни мърмори.

БИЛБО: От лесно по-лесно! Вятъра. А това: кутия без панти, без ключ и капак, но златно богатство тя крие все пак?

(Пауза).

АМГЪЛ: Сссс... Сссс...

(Пауза).

БИЛБО: Амгъл, защо съскаш? Ако си мислиш, че това е водата, която ври, то грешиш.

АМГЪЛ: Сссс... Чакай малко... Трябва да се сетя.

(По-дълга пауза).

БИЛБО: Е...? Знаеш или не?

(Пауза).

БИЛБО: Изглежда, че почти съм си тръгнал от тази пещера.

АМГЪЛ: Ннн... не! Чакай! Яйцето! Яйцето, ето какво! Е, а сега ще се изпотиш. Това нещо поглъща всичко в този свят: животно, птица, лист и цвят. Гризе стомана и желязо; в брашно превръща и елмаза; и град руши, и крал убива, на прах и планината стрива.

(Билбо започва да се чеше по главата, а след това става, кърши пръсти и се разхожда нагоре-надолу).

БИЛБО: Това е... Това е...

(Амгъл започва да обикаля около Билбо).

АМГЪЛ: Любезззни мой, ще падне славно угощение.

БИЛБО: Аааа... Това е...

АМГЪЛ: Това е... Това е... Бегинс за вечеря!

(Амгъл започва да се смее и съска, изважда солница от джоба си и започва да соли Билбо).

АМГЪЛ: Малко да го посолим, любезззни.

БИЛБО: Не! Това е... Това е... *(На себе си)*. Трябва ми време! *(Малко по-високо)*. Време, време...

АМГЪЛ: Сссс. Време. Бегинс позна. Жалко. Ти си на ред. *(Билбо мърмори, опитвайки се да си спомни)*.

АМГЪЛ: Трябва да си спомниш още една гатанка. Трябва! Иначе победата е моя.

БИЛБО: *(На себе си)*. Какво да правя? Не мога да си спомня нито една гатанка повече. *(Започва да опипва и стиска малката си сабя, бръква с ръка в джоба си и лицето му светкавично засиява)*. Какво имам в джоба си?

АМГЪЛ: Не е честно! Не е честно! Не е честно да ме питаш какво имаш в проклетите си малки джобове.

БИЛБО: Въпросът е: Какво имам в джоба си?

АМГЪЛ: Сссс... Колко пъти мога да отгатвам?

БИЛБО: Три.

АМГЪЛ: В джоба си имаш... ръка!

БИЛБО: *(Който изважда ръце от джобовете си и ръкомаха).*

Грешен отговор! Опитай пак!

АМГЪЛ: Сссс... В джоба си имаш... имаш...

БИЛБО: Имам...?

АМГЪЛ: Имашшшшшшшшшшш...

БИЛБО: Шшшшшшшшшшщо е то?!

АМГЪЛ: Нож!

БИЛБО: *(Маха отрицателно с ръце):* Грее-шеен отговор! Има още само един опит...

АМГЪЛ: Сссс... *(Започва да се дера по лицето, а след това ляга на земята и започва да удря по нея с крака и ръце).*

БИЛБО: Времето ти изтече.

АМГЪЛ: *(Изписква).* Връв или нищо!

БИЛБО: Съжалявам, но отговорът е грешен.

АМГЪЛ: *(Удря с юмруци по земята).* Няма, няма, няма!!!

(Билбо го наблюдава с подозрение. Амгъл скача изведнъж и приближава към Билбо).

АМГЪЛ: Няма! Това не може така!

БИЛБО: Всичко е честно. Така се уговорихме.

АМГЪЛ: Нищо не сме се уговарили. Сега ще те изям.

БИЛБО: Ама не можеш да ме изядеш. Даде обещание.

АМГЪЛ: *(Гримасничи).* Какво обещание? Какво проклето обещание съм ти дал? *(Сериозно)* Аз на никого нищо не давам. На никого. Нищо.

БИЛБО: Обеща да ми покажеш изход от пещерата, ако те победя с гатанките. Изгуби и трябва да удържиш обещанието си. Щом обещаеш нещо на някого, трябва и да го изпълниш.

АМГЪЛ: Какви са тези глупости? *(Иронично имитира Билбо).*

Щом обещаеш нещо на някого, трябва и да го изпълниш.

(С нормален тон). Аз нищо не трябва да правя.

Обещанията не се изпълняват.

БИЛБО: *(Насочва малката си сабя към Амгъл).* Трябва да ми покажеш изхода от пещерата!

(Амгъл се дръпва стъписан. Пауза. Амгъл започва изкуствено да се смее).

АМГЪЛ: *(С успокоителен тон)*. Само се шегувах, малки ми Билбо. Естествено, че ще ти покажа изхода от пещерата.

Аз всеки ден изпълнявам обещания на своите гости.

БИЛБО: *(Продължава да държи насочена сабята си към Амгъл)*: Лъжеш! Каза, че трийсет години не си имал гости.

(Амгъл изкуствено се смее).

АМГЪЛ: Не се сърди, малки ми приятелю. Сега ще ти покажа пътя, само минутка.

(Амгъл се отдръпва малко надясно и започва да претърсва джобовете си).

АМГЪЛ: *(На себе си)*. Ще взема пръсстена, който, когато го сложа на пръста си, ме прави невидим. Не-видим! Малкият смръдльо няма да може да ме види и лесно ще го сграбча.

(Амгъл продължава да рови из джобовете си).

АМГЪЛ: *(Изпуска)*. Къде е?! *(Стъписано гледа наоколо по пода)*. Няма го! Няма го, любезззни! *(Свива юмруци, скача и се обръща към Билбо)*. Ти! Ти си ми го взел!

(Билбо уплашен се отдръпва назад).

АМГЪЛ: Признай! Ти си взел моя любезззен! Моя пръстен! *(Амгъл се приближава към Билбо, който се отдръпва назад)*. Изпуска сабята).

АМГЪЛ: Крадец! Откраднал си ми моята сила. Моето тайно оръжие. Връщай го!

(Билбо стига до скалата отляво на сцената и няма накъде). Амгъл е на няколко крачки от него).

АМГЪЛ: Връщай ми моя пръстен невидимка! Мой е!

(Билбо се потреперва, бръква в джобовете си). От единия изважда пръстена и се вглежда в него. *(Поставя го бързо на пръста си)*.

АМГЪЛ: *(Тръгва, за да скочи върху Билбо)*. Ти, малък проклет... *(Билбо се промъква край Амгъл)*. Амгъл удря главата си в скалата).

АМГЪЛ: О, не! Не!

(Стъписано се оглежда наоколо по сцената. Билбо е близо до него. Амгъл не го вижда).

АМГЪЛ: *(Ласкаво)*. Бил-боо! Бил-боо, къде си?

(Започва да размахва ръце във въздуха, за да намери Билбо).

АМГЪЛ: Няма нищо да ти направя. Къде сии?

(Билбо притичва покрай Амгъл. Амгъл сграбчва въздуха край себе си).

АМГЪЛ: Мой си! Мъртъв си! Ще те хвана аз тебе, къолав Бегинс!

(Амгъл отива към дясната част на сцената и се визира в пода).

АМГЪЛ: *(Навежда се и сграбчва въздух с ръце)*. Тук си!

(Билбо го наблюдава).

АМГЪЛ: Ще те хвана аз тебе, крадец такъв! Тук си! *(Отново сграбчва въздух)*.

(Билбо е в ъгъла в дясната част на сцената).

БИЛБО: Търси, търси и ще намериш. Сбогом, негоднико Амгъл.

(Билбо изтичва извън сцената. Амгъл идва до ъгъла в дясната част на сцената).

АМГЪЛ: *(Изкрещява)*. Ще те хвана някой ден, където и да си!... И тогава ще платиш за вссичко!

(Сяда на пода и започва да скубе косата си. Извън сцената се чува тичане и писъци, както в началото на сцената.

Сцената постепенно се затъмнява).

ГЛАС ИЗВЪН СЦЕНАТА: *(Дълбок, дрезгав)*. Кой тича?

ГЛАСОВЕ: *(Пискливо)*. Не виждаме никого. Хей, входа на пещерата се отваря сам! Хей!

(Сцената, която е в пълна тъмнина, се осветява и на нея отляво влиза с тичане Билбо. В дясната част на сцената, на заден план, има дървена колиба, пред която се намират джуджетата, Гандалф и Беорн – мъжага, облечен с мечешка кожа).

2-ри фрагмент.

(Сцената е тъмна. Успоредно с осветяването на част от сцената се чува дълбок, тайнствен глас извън сцената, по микрофона).

ГЛАС: Докато Билбо се надхитряше с лъжливия Амгъл, джуджетата успяха да избягат от войнствените орки, които ги преследваха. Билбо не знаеше къде са джуджетата. Но ако си мислите, че тук свършва приключението на Билбо, грешите. Билбо случайно се натъкна на джуджетата, които стояха пред дървената колиба на човека-мечка Беорн. О, да, това е много странно създание: понякога човек, понякога мечка. Има силата да се превръща, но и силата да дава умни съвети на нашите джуджета. Приключението на Билбо продължава...

(Осветен е само кръга около дървената колиба, където са джуджетата, Гандалф, Беорн и Билбо. Беорн е значително по-висок от тях).

БЕОРН: *(Показва им чувалите до тях).* Тук е храната; ще ви стигне за седмици наред, ако бъдете пестеливи. Покрай пътя до гората има няколко потока.

(Пауза).

БЕОРН: *(На висок глас).* Вашият път през Непрогледната гора е мрачен, опасен и тежък.

(Пауза).

БЕОРН: *(Със същия тон).* В Непрогледната гора има омагьосан поток. Той е черен и бърз. Не бива нито да пиете от него, нито да се къпете в него. Тази вода те прави сънлив и безпамятен.

БЕОРН: *(Гръмогласно).* Не бива да се отклонявате от пътеката... По никаква причина! Запомнете това!

(Беорн изчезва в тъмнината).

БЕОРН: Не бива да се отклонявате от пътеката! *(Ехо).*